

Sygn. akt III AUa 200/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych G. S. (1), I. S. (1)

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia i o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 17 października 2017r. sygn. akt VIII U 67/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej (...) Sp. z o.o.**

w G. kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda
Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 200/18

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 10 listopada 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w Z. stwierdził, że ubezpieczone: G. S. (1) oraz I. S. (1) w okresie od 1 lipca 2012r. podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu umów zlecenia

u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G., ustalając jednocześnie podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za okresy sporne (maksymalnie do września 2013r.) i stwierdził, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dla zainteresowanych jest (...) Sp. z o.o. w G..

Zarządzeniami z dnia 16 lutego 2016r. Sąd Okręgowy połączył sprawy z odwołań od poszczególnych decyzji do wspólnego rozpoznania pod sygn. VIII U 67/16.

Na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w G., wyrokiem z dnia 17 października 2017r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż zainteresowana G. S. (1) nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i dobrowolnemu chorobowemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G. od dnia 1 lipca 2012r. oraz że (...) Sp. z o.o. w G. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zainteresowaną G. S. (1) w tym okresie; w punkcie 2 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż zainteresowana I. S. (1) nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G. od dnia 1 lipca 2012r. oraz że (...) Sp. z o.o. w G. nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zainteresowaną G. S. (1) w tym okresie; w punkcie 3 zasądził od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej (...) Sp. z o.o. w G. kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołująca (...) Sp. z o.o. w G. w ramach prowadzonej działalności wykonuje usługi sprzątnia dla różnych firm, w zależności od wygranych przetargów. W spornych okresach odwołująca zobowiązała się do świadczenia tych usług m.in. dla Starostwa Powiatowego w G. i Przedsiębiorstwa (...) w G.. Nadzór nad realizacją i rozliczeniem umów z ramienia zamawiających miały sprawować osoby wyznaczone przez te podmioty spośród ich pracowników. Z kolei osobą odpowiedzialną za realizację umowy przez wykonawcę była S. M..

Sąd Okręgowy ustalił także, iż na podstawie umowy o świadczenie usług z dnia 1 lipca 2012r. odwołująca zleciła (...) Sp. z o.o. we W. (dalej jako R.) świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności, tj. czynności utrzymania czystości. W celu realizacji tych usług, R. zobowiązała się do oddelegowania osób tzw. wykonawców, czyli osób zatrudnionych u niej na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych.

Z dniem 1 lipca 2012r. odwołująca, w oparciu o zawartą z R. umowę, na podstawie art. 23¹ k.p., przekazała część swoich pracowników wymienionych w załączniku do umowy. Z tym samym dniem przekazała też do R. część swojego sprzętu do utrzymywania czystości, tj. prostych sprzętów sprzątających, jak wiaderka, mopy i szczotki.

W dniu 31 października 2012r. zawarta została umowa porozumienia, na mocy której R. przekazała część swoich pracowników do (...) Sp. z o.o. w O. (dalej jako (...)).

Natomiast w dniu 1 listopada 2012r. odwołująca (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) umowę o świadczenie usług, będących przedmiotem jej działalności, tj. czynności utrzymania czystości. (...) zobowiązała się do wykonywania tych usług, przy pomocy pozostających w jej dyspozycji zasobów osobowych.

W oparciu o powyższe umowy R., a następnie (...), świadczyły dla odwołującej usługi utrzymania czystości m.in. w budynkach Starostwa Powiatowego w G.

oraz Przedsiębiorstwa (...) w G..

Prace te, w okresach objętych skarżonymi decyzjami, faktycznie były wykonywane przez zainteresowane na podstawie umów zlecenia zawieranych w okresie od 1 lipca 2012r. do 31 października 2012r. z R., a następnie w okresie od 1 listopada 2012r.

do 30 września 2013r. ze spółką (...)

W powyższych okresach Spółki te zgłosiły zainteresowane do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz wypłacały stosowne wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy ustalił również, że zainteresowana G. S. (1) w latach od 2001 do 2009 była pracownikiem (...) Sp. z o.o., zaś w okresie od 2009r. do 3 czerwca 2012r. wykonywała na rzecz tej firmy pracę na podstawie umów zlecenia i została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z tego tytułu.

Kolejno z tytułu umowy zlecenia była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego przez następujących płatników:

- w okresie od 1 lipca 2012r. do 31 października 2012r. przez R.;
- w okresie od 1 listopada 2012r. do 31 grudnia 2012r. i od 1 lutego 2013r. przez (...);
- w okresie od 20 listopada 2013r. przez (...) Sp. z o.o.

Sąd ten ustalił także, iż zainteresowana G. S. (1) w ramach umowy o pracę sprzątała w obiektach, na które została skierowana przez (...) Sp. z o.o., m.in. w Sądzie Rejonowym w R. i (...) w R.. Natomiast, w ramach umów zlecenia, wykonywała pracę na rzecz odwołującej Spółki w Sądzie Rejonowym w G., MOPS w G., (...)w G., Przedsiębiorstwie (...) w G.. Jej przełożonym był A. Z..

Z dniem 1 lipca 2012r. na miejsce świadczenia przez nią usług sprzątających przybyła S. M., która zaproponowała podpisanie umowy zlecenia z R.. Zainteresowana po podpisaniu tej umowy świadczyła pracę w obiekcie należącym do (...)

w G., gdzie jej pracę nadzorowała S. M., która w tym czasie pracowała w R., a następnie w (...)

Z dniem 20 listopada 2013r. G. S. (1) ponownie została zatrudniona w (...) Sp. z o.o. na umowę zlecenia.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, że zainteresowana I. S. (1) w latach od 2006 do 2009 była pracownikiem (...) Sp. z o.o. zaś w okresie od 2009r. do czerwca 2012r. wykonywała na rzecz tej firmy pracę na podstawie umów zlecenia i została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego z tego tytułu.

Następnie z tytułu umowy zlecenia była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego przez następujących płatników:

- w okresie od 1 lipca 2012r. do 31 października 2012r. przez R.;
- w okresie od 1 listopada 2012r. do 31 grudnia 2012r. przez (...);
- w okresie od 20 listopada 2013r. przez (...) Sp. z o.o.

Zainteresowana I. S. (1), w ramach umowy o pracę, sprzątała w obiektach,

na które została skierowana przez (...) Sp. z o.o., m.in. w Dyrekcji (...) w R.. Natomiast, w ramach umów zlecenia, wykonywała pracę na rzecz odwołującej spółki w firmie (...) w G. i w Starostwie Powiatowym w G.. Jej przełożonym był B. W..

Z dniem 1 lipca 2012r. na miejsce świadczenia przez nią usług sprzątających przybyła E. B., która zaproponowała podpisanie umowy zlecenia z R.. Zainteresowana po podpisaniu tej umowy świadczyła pracę w obiekcie należącym do (...) w G., gdzie jej pracę nadzorowała S. M., która w tym czasie pracowała w R., a następnie w (...)

Z dniem 20 listopada 2013r. I. S. (1) ponownie została zatrudniona w (...) Sp. z o.o. na umowę zlecenia.

Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od lipca 2012r. do października 2012r. (...) Sp. z o.o. zatrudniała pracowników oraz osoby zatrudnione w ramach umów zlecenia i z ich pomocą samodzielnie realizowała umowy na usługi sprzątające. Celem przekazania usług sprzątania firmie zewnętrznej były oszczędności finansowe i lepsza organizacja pracy,

a nadto próba przekształcenia w zakład pracy chronionej. W związku z tym w Spółce zostały osoby, które mają orzeczony stopień niepełnosprawności. Sytuacja ta była również związana z tym, iż niektóre podmioty które ogłaszały przetargi na usługi sprzątania ich obiektów, wymagały od oferentów wykazania, że są oni zakładem pracy chronionej, co również wiązało się dla zamawiającego z bonusami otrzymywanymi z PFRON. Brak takiego statusu po stronie odwołującej dyskwalifikował ją już na początkowym etapie badania ofert i w związku

z tym uzyskiwała ona mniej zleceń na swoje usługi. W celu poprawy swojej sytuacji, a w szczególności zwiększenia ilości ofert na swoje usługi, odwołująca niejako pozbyła się większości pracowników, a pozostawiła prawie wyłącznie tych, którzy mieli orzeczenia

o niepełnosprawności. Z kolei zwiększoną liczbę zleceń zamierzała obsadzić pracownikami podwykonawców, którzy częstokroć byli jej dawnymi pracownikami.

W rzeczywistości zwalniani przez odwołującą pracownicy, tj. około 34 osób, byli przejmowani przez R.. Sytuacja taka w większości dotyczyła też około 100 osób zatrudnionych w ramach umów cywilnoprawnych. Faktycznie osoby te w dalszym ciągu wykonywały swoją pracę w tych samych obiektach co poprzednio. Zmienił się wyłącznie ich pracodawca. Z kolei odwołująca Spółka nie informowała swoich zleceniodawców o fakcie zatrudnienia osób wykonujących w tych podmiotach czynności sprzątające, przez Spółki (...) i (...). W większości usługobiorcy odwołującej nie interesowali się tą okolicznością. Jedynie w kilku wypadkach wymagali posiadania przez osoby sprzątające zaświadczeń o niekaralności.

Zawierając umowy o świadczenie usług z R. i (...), odwołująca nie zdawała sobie sprawy ze stanu finansowego tych Spółek oraz nie mogła przewidzieć, że nie będą one realizowały obowiązku opłacania składek za osoby zatrudnione na umowy zlecenia. Odwołująca się spółka (...) 90% środków uzyskiwanych od podmiotów, w których wykonywała usługi sprzątające przy wykorzystaniu zleceniobiorców R. i (...), płaciła wskazanym spółkom (...) i (...) Pozostała niewielka część zysku zostawała S..

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy ustalił, iż pracownicy przejmowani przez R., a następnie (...), byli przez nie wysyłani na wstępne badania lekarskie do lekarza medycyny pracy B. P., której płacili za wykonanie oceny zdolności tych osób

do pracy. Również szkolenia w zakresie BHP prowadziła wynajęta przez te podmioty firma zewnętrzna. Z kolei instruktaż stanowiskowy wykonywany był przez osoby bezpośredniego dozoru, sprawujące z ramienia tych Spółek, nadzór nad wykonywaną przez pracowników pracę. Zarówno pracownicy, jak i osoby wykonujące umowy zlecenia, otrzymywali wynagrodzenie płatne przelewem przez spółkę (...), a następnie (...) Pracownicy dodatkowo otrzymywali od tych podmiotów paski wynagrodzeń i druki RMUA, zaś osoby wykonujące umowy cywilnoprawne, na koniec miesiąca wystawiały dla tych Spółek rachunki do umowy zlecenia i wysyłały je do tych firm, a w zamian otrzymywały

od nich odcinki zastępujące druki RMUA. Nadto, zarówno pracownicy jak i zleceniobiorcy, od Spółek tych otrzymali po zakończeniu roku podatkowego druki PIT-11.

Sąd Okręgowy ustalił również, że Spółka (...) nawiązywała z kontrahentami umowy na utrzymanie czystości, w treści których, bądź też związanych z ich zawarciem dokumentów, określane były warunki: poszczególne obiekty podlegające sprzątanemu, częstotliwość sprzątania, a także minimalna ilość osób do tego niezbędnych i w końcu kwota opłaty za wykonane usługi. Odwołująca w wypadkach obiektów, na których nie była w stanie zapewnić własnej obsługi, zwracała się początkowo do R., a następnie (...)

o podwykonawstwo. W każdym takim wypadku indywidualnie określone były przez nią: zestawienie obiektów sprzątanym, częstotliwość sprzątania i kwota, która za wykonanie tych usług zostanie podwykonawcy przekazana. Dopiero w oparciu o takie wytyczne, podwykonawcy, w zależności od położenia i rodzaju sprzątanym obiektów, dokonywali doboru osób, które finalnie winny usługi te świadczyć.

Co do wykonywania umów przez kontrahentów, środki chemiczne i technologia były narzucone przez firmę (...). Pomieszczenie gospodarcze zapewniał administrator obiektu. Natomiast Spółka (...), wbrew twierdzeniom organu rentowego, nie miała wpływu

na pozostałe kwestie. Gwarancje dobrze wykonanej usługi dawały Spółki (...) i (...), jako podmioty gospodarcze.

Do nadzorowania wykonania umowy w imieniu zamawiającego była z reguły wytypowana jakaś osoba. Z ramienia (...) był wytypowany B. W., zatrudniony w Spółce najpierw jako koordynator usług, a następnie jako dyrektor. Kontaktował się

z M. C., która była pracownikiem wyznaczonym przez Spółki (...), a następnie (...) Sporadycznie kontaktował się z innymi osobami, nadzorującymi pracę w poszczególnych obiektach.

B. W. z reguły wysyłał informacje do zamawiającego, kto może wchodzić na teren obiektu (imię, nazwisko i nr dowodu osobistego). Nie było tam informacji, czy to jest pracownik S., (...), czy R.. Nadto B. W. oraz prezes S. akceptowali rozliczenia przedstawione przez (...) i R..

Sąd Okręgowy ustalił, że M. C. od 2008r. do kwietnia 2011r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w Spółce (...) jako specjalista do spraw kadr

i zajmowała się prowadzeniem akt osobowych, wprowadzaniem danych do systemów operacyjnych oraz zgłaszaniem pracowników do ubezpieczenia. W 2011r. zwolniła się

z pracy, gdyż firma utracił dużego kontrahenta i ograniczyła jej obowiązki. Z dniem 1 lipca 2012r. zatrudniła się w R. na tym samym stanowisku, co w poprzedniej firmie. Propozycję zatrudnienia złożyła jej ta Spółka. Jako pracownik R. zajmowała się obsługą kadrowo-płacową umowy ze spółką (...). Chodziło m.in. o nadzór nad kierownikami, serwisem, odbiór wykonanych prac, organizację sprzętu, logistykę. Jako pracownik R. nadzorowała wykonywanie umowy pomiędzy R. i S.. B. W. (ze spółki (...)) przedstawiał jej zlecenie na usługę, gdzie były wyszczególnione poszczególne obiekty

i kwota jaką S. jest w stanie zapłacić R. za usługę sprzątania. M. C. robiła wstępną kalkulację kosztów, tzn. ilu pracowników należy zatrudnić na dany obiekt i jaki będzie tego koszt, a także jaki będzie koszt materiałów, czyli papieru, worków, środków chemicznych, szczotek, mopów. Następnie R. wystawiała fakturę, a S. uiszczala opłatę. Świadek M. C. organizowała pracę pracowników. Decydowała na jakim obiekcie będą wykonywali pracę. Wyznaczała kierowników koordynujących prace na danym obiekcie. Tworzyła bazę danych potencjalnych pracowników z Internetu, z urzędów pracy, pocztą pantoflową. Docierała do takich osób i zawierała z nimi umowy zlecenia w imieniu R., a potem (...), które dokonywały zgłoszeń do ZUS. Osoby te co miesiąc podpisywały rachunki do umowy zlecenia. Wszystkie dokumenty generował R., a potem (...)

M. C. miała umowę o pracę z R. od 1 lipca 2012r.

do 30 października 2012r. Następnie dostała pisemną informację, że przechodzi do firmy (...) Kontakt z pracodawcą skończył się w październiku 2013r., kiedy do firmy wkroczyła prokuratura. We wrześniu 2013r. ponownie została

zatrudniona w firmie (...), gdzie nadal pracuje. Zajmuje się osobami niepełnosprawnymi. Sąd Okręgowy ustalił, że pomiędzy lipcem 2012r. a wrześniem 2013r. M. C. nie była pracownikiem S..

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją Marszałka Województwa (...) z dnia 16 września 2013r. wykreślono (...)

z Krajowego Rejestru Agencji (...). Z uzasadnienia tej decyzji wynika, że w ramach kontroli prowadzonej w mieszczącej się w O. siedzibie tej firmy ustalono, iż na terenie tej siedziby nie jest prowadzona żadna działalność związana z agencją zatrudnienia, nie ma

w tym miejscu chociażby dokumentacji związanej z prowadzeniem takiej działalności.

W wyniku tej kontroli uzyskano też informację, że wszelka korespondencja dotycząca agencji zatrudnienia jest pocztą elektroniczną kierowana do oddziału tej firmy we W..

Z kolei z protokołu kontroli przeprowadzonej w okresie od 26 września 2012r.

do 21 stycznia 2013r. w (...) Sp. z o.o., przez Państwową Inspekcję Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy we W., wynika iż Spółka ta zawierała z różnymi podmiotami umowy - porozumienia w przedmiocie przejęcia przez R. pracowników

danego podmiotu w trybie art. 23¹k.p. Równocześnie R. zawierała z tymi podmiotami umowy

o świadczenie usług, zgodnie z którymi w/w „przejęci” przez R. pracownicy świadczyli pracę na poprzednich warunkach na rzecz ich poprzednich pracodawców. W zamian za tak opisaną usługę, R. otrzymywała wynagrodzenie w wysokości kosztów zatrudnienia przedmiotowych pracowników (sumy wynagrodzeń przejętych pracowników brutto - oraz związanych z ich zatrudnieniem dodatkowych kosztów pracodawcy - składek ZUS

i podatków PIT) pomniejszonych o przyznany rabat w wysokości np. 40% dodatkowych kosztów pracodawcy składek ZUS podatków PIT.

Z informacji Starostwa Powiatowego w G. i Przedsiębiorstwa (...) w G. wynika, że odwołująca, realizując dla tych podmiotów usługi wynikające z zawartych umów, nigdy nie zgłaszała podwykonawców.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski organu rentowego o wystąpienie do Prokuratury Regionalnej we W. o ustalenie, czy toczy się postępowanie w sprawie dotyczącej outsourcingu przy udziale spółek (...) i (...), zobowiązanie odwołującej Spółki

do przedstawienia protokołów zdawczo-odbiorczych przekazania przez (...) Sp. z o.o. spółkom (...) i (...)sprzętu i narzędzi służących do wykonania umów sprzętania,

jak również przedstawienie przez odwołującą księgowego zestawienia zakupu środków czystości przez odwołującą w latach 2011-2014 i ewentualnych księgowych dowodów sprzedaży tych środków czystości na rzecz spółek (...)i (...) o przesłuchanie

w charakterze świadków B. D., J. M. i K. G. (poprzednie nazwisko S.), o przeprowadzenie dowodu z decyzji (...) Oddział w O. z dnia 10 kwietnia 2017r., nr (...), stwierdzającej, że M. C., jako pracownik u płatnika składek (...), nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od 1 listopada 2012r., dowodu z decyzji (...) Oddział w Z. z 19 września 2017r., nr (...), stwierdzającej, że M. C. jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom, o wystąpienie

do odwołującej (...) Sp. z o.o. o przedłożenie faktur wystawionych przez spółki (...)

i (...), jak również przedłożenia przez nią protokołu zdawczo-odbiorczego z przekazania akt osobowych osób nadzorujących oraz o przedłożenie tych protokołów do spółek (...)

i (...), o zwrócenie się do tych spółek o przedstawienie akt osobowych M. C.

i G. S. (2), a w szczególności zakresu obowiązków, upoważnień do przetwarzania danych osobowych innych zatrudnionych pracowników - jako osób nadzorujących pracę

na poszczególnych obiektach obsługiwanych przez odwołującą (...) Sp. z o.o.

i dodatkowo przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego ds. ekonomii lub rozliczeń księgowych, uznając iż wnioski te są spóźnione i nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, przedmiotem niniejszego postępowania są decyzje organu rentowego z dnia 10 listopada 2015r. stwierdzające, że zainteresowane I. S. (1) i G. S. (1) podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym

i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu umów zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. oraz że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dla zainteresowanych z tytułu umów zlecenia w okresach spornych jest (...) Sp. z o.o. w G..

Jak wskazał ten Sąd, zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz obliczania i opłacania składek reguluje ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm. - dalej jako ustawa systemowa).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 ustawy systemowej, osoby fizyczne wykonujące umowę zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl art. 11 ust. 2 tej ustawy, osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek.

Z kolei obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób zatrudnionych na umowę zlecenie wynika z art. 66 ust 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r.

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1938 ze zm.).

Natomiast obowiązek opłacania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Pracy wynika odpowiednio z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz. U.

z 2016r., poz. 1256 ze zm.) oraz art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1065 ze zm.).

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy systemowej, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby określonej w art. 6 ust. 1 pkt 4, należy do płatnika składek (ust. 2).

Natomiast na podstawie art. 17 w związku z art. 46 ustawy systemowej, płatnik składek obowiązany jest potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Art. 83 ust. 1 ustawy systemowej przyznaje zaś Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencje do wydawania decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W powołanym wyżej kontekście, Sąd Okręgowy wskazał, że z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż zainteresowane w okresie objętym skarżonymi decyzjami zawarły umowy zlecenia kolejno ze Spółkami (...)i (...) Z treści tych umów wynika, że Spółki - jako zleceniodawcy - zlecają, a zainteresowane - jako zleceniobiorcy - przyjmują

do wykonania prace polegające na dorywczych pracach porządkowo - czystościowych w ustalonym przez strony terminie i za wykonanie zlecenia otrzymają określone wynagrodzenie. Wymienione Spółki zgłosiły zainteresowane do ubezpieczeń społecznych

i zdrowotnych oraz wypłacały im wynagrodzenie. W konsekwencji - zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 2a ustawy systemowej - Spółki te są płatnikami składek za zainteresowane.

Według Sądu Okręgowego, brak podstaw do ustalenia, że stroną zawartych przez zainteresowane umów zlecenia jest faktycznie odwołująca spółka (...), a w dalszej kolejności brak jest też podstaw do stwierdzenia, że płatnikiem składek w stosunku

do zainteresowanych jest w okresie spornym (...) Sp. z o.o. Bezspornym jest - zdaniem tegoż Sądu - brak jakiegokolwiek stosunku prawnego łączącego odwołującą i zainteresowane w spornym okresie. Zainteresowane

bezpośrednio przed zawarciem umowy nie były pracownikami (...) Sp. z o.o., bowiem ich zatrudnienie pracownicze z tą firmą ustało w 2009r., zaś umowy zlecenia z R. podpisały dopiero od 1 lipca 2012r.

W opinii Sądu Okręgowego okoliczność, że zainteresowane zajmowały się sprzątaniami w siedzibie podmiotów będących klientami odwołującej, nie uzasadnia stanowiska organu rentowego, że to odwołująca jest faktycznym zleceniodawcą i płatnikiem składek zainteresowanych. Organ rentowy podnosi, że o tym kto jest pracodawcą decyduje fakt świadczenia dla niego pracy. Niewątpliwym jest, że w rozpoznawanej sprawie w ogóle nie występuje stosunek pracy. Faktycznym beneficjentem pracy zainteresowanych były: Starostwo Powiatowe w G. i Przedsiębiorstwo (...) w G., nie oznacza to jednak, że te podmioty winny być płatnikami składek dla zainteresowanych. Podmioty te zleciły wykonywanie usług porządkowych odwołującej, a ta z kolei przekazała realizację tych usług następnemu podmiotowi. Fakt, że odwołująca nie zawiadomiła tych podmiotów o zawarciu umów o podwykonawstwo ze Spółkami (...) i (...) nie ma znaczenia, gdyż umowy o sprząatanie obiektów zawarte przez odwołującą z wskazanymi podmiotami tego nie zakazywały.

Sąd Okręgowy wskazał, że obowiązujące przepisy prawa nie zakazują zlecenia usług w ramach tzw. podwykonawstwa i taka sytuacja występuje w rozpoznawanej sprawie.

W ramach swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody zawierania umów, zainteresowane i wskazane Spółki mogły zawierać umowy zlecenia, a ważność tych umów nie była kwestionowana.

Tym samym, przedmiotowych umów nie sposób uznać za pozorne, skoro bezsporne jest, że były one wykonywane. Nie można także uznać, że zostały zawarte w celu obejścia przepisów ustawy, tj. niepłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, bowiem zarówno R., jak i (...), zgłosiły zainteresowane do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego - co wynika z przedłożonych przez zainteresowane odcinków zastępujących druki ZUS RMUA.

Ponadto, Sąd Okręgowy podkreślił, że fakt, iż odwołująca (...) Sp. z o.o. zawarła umowę o przekazaniu części swoich pracowników w trybie art. 23¹ k.p. na rzecz R.,

a organ rentowy kwestionuje ważność tej umowy, nie ma znaczenia w rozpoznawanej sprawie. Przewidziana w powołanym przepisie instytucja „przekazania” dotyczy tylko pracowników, a nie zleceniobiorców. Nadto, jak wskazano wyżej, zainteresowane nie były

w chwili zawarcia umów zleceń pracownikami (...) Sp. z o.o. i nie zostały przekazane

w trybie art. 23¹ k.p.

Wobec powyższego - zadaniem Sądu Okręgowego - brak materialnoprawnych podstaw do uznania odwołującej (...) Sp. z o.o. za zleceniodawcę - płatnika składek dla zainteresowanych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, takiej ocenie nie przeczą podnoszone przez ZUS okoliczności ustalone w decyzji Marszałka Województwa (...)

oraz protokole Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy we W.. Mianowicie z uzasadnienia powołanej decyzji wynika, iż spółkę (...) wykreślono

z Krajowego Rejestru Agencji (...) wyłącznie z tej przyczyny, że taki rodzaj działalności nie był przez nią prowadzony w siedzibie w O.. Z dalszej jednak części tego uzasadnienia wynika, że wszelka korespondencja związana z takim rodzajem działalności była faktycznie przekazywana do oddziału tej firmy we W.. Z kolei

z powołanego protokołu wynika, że R. za usługi podwykonawstwa na rzecz

innych podmiotów, otrzymywała wynagrodzenie w wysokości kosztów zatrudnienia przedmiotowych pracowników (sumy wynagrodzeń przejętych pracowników brutto -

oraz związanych z ich zatrudnieniem dodatkowych kosztów pracodawcy - składek ZUS

i podatków PIT) pomniejszonych o przyznany rabat w wysokości np. 40% dodatkowych kosztów pracodawcy składek ZUS podatków PIT. W materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, a w szczególności w treści umowy o współpracy, okoliczność ta

nie znajduje jednak potwierdzenia. Wręcz przeciwnie, z zeznań świadka M. C., która z ramienia spółek (...) i (...) zajmowała się koordynacją wykonywania tych usług wynika, że odwołująca przekazywała na rzecz tych spółek kwotę otrzymaną od podmiotu zlecającego jej usługi sprzątające, pomniejszoną o około 10 %.

Bez znaczenia jest również rozstrzygnięcie zawarte w podnoszonej przez ZUS decyzji z 19 września 2017r., nr (...), stwierdzającej, że M. C. jako pracownik płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym

w spornym okresie oraz w decyzji (...) Oddział w O. z dnia 10 kwietnia 2017r.,

nr (...), stwierdzającej, że M. C. jako pracownik u płatnika składek (...)

nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od 1 listopada 2012r. Decyzje te zostały bowiem wydane dopiero obecnie, niejako na potwierdzenie stanowiska organu rentowego prezentowanego między innymi w niniejszym procesie.

Z kolei wyniki kontroli przeprowadzonej w R. przez Państwową Inspekcję Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy we W. wskazują na nieprawidłowości dotyczące zatrudniania przez Spółkę pracowników zatrudnianych na podstawie umów o pracę,

co nie przekłada się bezpośrednio na sytuację zleceniobiorców tej Spółki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił przedmiotowe decyzje z dnia 10 grudnia 2015r. i orzekł, jak w punktach 1 i 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzekł w pkt 3 wyroku, na podstawie

art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 3 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r.,

poz. 1804, ze zm.) w oparciu o wartość przedmiotu sporu wskazaną w każdej z połączonych spraw przez organ rentowy, a niekwestionowaną przez odwołującą.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie przepisów postępowania, gdzie uchybienie to miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest:

- art. 233§ 1 k.p.c. i art.328 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie przez Sąd pierwszej instancji granic swobodnego uznania w wyniku pominięcia dowodów, tj.:

a) oświadczeń instytucji na obiektach, na których wykonywały usługi zainteresowane

ad. 1, ad. 2 wskazujących na fakt, że wykonywanie tych prac/usług nie mogło się odbywać w ramach umów zleceń podpisanych pomiędzy zainteresowanymi ad. 1, ad. 2,

a R., a następnie(...), lecz jedynie w ramach wykonywania tych prac siłami własnymi (...) Sp. z o.o., co wskazuje, że wykonywanie prac/usług na wskazanych obiektach przez zainteresowanych ad. 1, ad. 2 odbywało się w drodze świadczenia zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. per facta concludentia;

b) oświadczeń i zeznań zainteresowanych ad. 1, ad. 2, w których wskazali, że pomimo podpisania formalnie umów zleceń z R., a następnie (...), nadal świadczyły

na obiektach obsługiwanych przez (...) Sp. z o.o. takie same czynności, na tych samych zasadach, jak dla firmy (...) Sp. z o.o. oraz zapisów porozumienia z dnia

1 lipca 2012r. potwierdzających, iż zainteresowane ubezpieczone w ramach usług świadczonych na obiektach obsługiwanych przez (...) Sp. z o.o. obowiązane były do przestrzegania przepisów wewnętrznych obowiązujących w (...) Sp. z o.o. wykonywania usługi przy wykorzystaniu sprzętu, materiałów oraz zaplecza socjalnego (...) Sp. z o.o., która to Spółka zastrzegła sobie zresztą prawo do określania zleceniobiorcom szczegółowego zakresu obowiązków i nadzoru merytorycznego nad wykonywanymi przez nich usługami, co de facto oznacza w tych okolicznościach bezpośredni, a nie pośredni nadzór (...) Sp. z o.o. nad usługami wykonywanymi przez zainteresowane ubezpieczone

oraz pominięcia że sposób współpracy pomiędzy świadkiem M. C., a S.

Sp. z o.o. wypełniał definicję zawartą w art. 22 k.p., gdzie to (...) Sp. z o.o. organizowała świadkowi miejsce pracy, wyposażała w narzędzia pracy, określała zakres prac, wskazywała sposób wykonywania rekrutacji, ustalała bezpośrednio w sposób wiążący warunki pracy

i płacy zleceniobiorców, co potwierdzają zeznania M. C. złożone do protokołu kontroli ZUS;

- art. 227 k.p.c. w związku z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez odmowę przeprowadzenia dowodów zawnioskowanych przez organ rentowy na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, tj. wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru, mimo, iż organ rentowy w sposób dostateczny uzasadnił złożenie wniosków dowodowych na tym etapie postępowania wskazując, że potrzeba powołania tych wniosków dowodowych pojawiła się po przeprowadzeniu innych dowodów w sprawie, zwłaszcza dowodu z przesłuchania świadków oraz zainteresowanych, uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy a stopień skomplikowania sprawy oraz ukształtowane linie orzecznicze w podobnych sprawach wskazują występujące w sprawie szczególne okoliczności;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie w sprawie art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 2 w zw. z art. 4a, a także art. 32 ustawy systemowej, art. 81 ust. 1 i art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r.

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

w powiązaniu z błędną wykładnią z art. 734 k.c. w związku z art. 750 k.c. polegającą na pominięciu przez Sąd, iż zawarcie na piśmie umowy o zlecenie usług nie oznacza, iż umowę tę można uważać w każdym przypadku za ważną w sytuacji, gdy nie są spełnione elementy istotne dla tego rodzaju stosunku umownego albo za rodzącą skutki prawne w sytuacji, gdy zawarta umowa ma charakter umowy uśpionej, a usługi wykonywane są dla innego podmiot per facta concludentia, a przepisy dopuszczające instytucję podwykonawstwa, czy outsourcingu na którą powołuje się odwołują spółka, nie oznaczają przyzwolenia na „wydzierżawienie załogi”, w tym zleceniobiorców,

gdy bezpośrednim odbiorcą prac z świadczonych w ramach wykonywanych jak dotychczas usług, będzie dotychczasowy, poprzedni zleceniodawca, mając na uwadze, że swoboda kontraktowa, na której opiera się outsourcing, czy podwykonawstwo

nie usprawiedliwia tolerowania zdarzeń prowadzących do obejścia przepisu

prawa lub sprzecznych z ustawą (normami prawnymi zrekonstruowanymi

na podstawie przepisów art. 734 § 1 k.c. w związku z art. 750 k.c. a także w związku

z art. 353¹ k.c.).

W oparciu o przedstawione zarzuty, apelujący organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację spółka (...) wniosła o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując, że w okresie objętym sporem (...) Sp. z o.o. w G. i G. S. (1) oraz I. S. (2) nie łączyły stosunki prawne kreujące stosunki ubezpieczenia społecznego uznał, że apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

1. Na wstępie rozważań wskazać należy, iż postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia społecznego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym

- decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy.

Przedstawione rozważania opisują relację pomiędzy przedmiotem rozpoznania w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym (zakończonym wydaniem decyzji) oraz postępowaniem sądowym (sprowadzającym się do badania legalności decyzji).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszego sporu, wskazać należy, iż jego przedmiotem jest ocena legalności decyzji organu rentowego z dnia 10 listopada 2015r. stwierdzających, że G. S. (1) oraz I. S. (1), z tytułu umów zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w G., podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, i wypadkowemu w okresie od dnia 1 lipca 2012r.

Przypomnieć należy, iż stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 748 ze zm.), obowiązkowo przedmiotowym ubezpieczeniom podlegają osoby wykonujące umowę zlecenia, od dnia oznaczonego jako dzień rozpoczęcia wykonywania umowy. Ustawa systemowa nie zawiera własnej definicji pojęcia „umowa zlecenia” i jego znaczenie odczytywać należy zgodnie z treścią art. 734 i art. 750 k.c. Na mocy art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Natomiast w oparciu o art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się do świadczenia usług, a więc czynności o charakterze faktycznym, które nie muszą prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia oraz umowa o świadczenie usług są umowami starannego działania, w których nie wynik, lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, czyli elementem przedmiotowo istotnym.

Podkreślić przy tym należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych, badając istnienie tytułu do ubezpieczenia społecznego, był obowiązany do ustalenia czy w relacjach pomiędzy K. S., a Spółką (...), realizowane były cechy stosunku zlecenia, czyli do oceny istnienia tytułu do ubezpieczenia (por. K. Ślebzak: Kontrola przez ZUS ważności umów o pracę stanowiących tytuł do ubezpieczenia społecznego - wybrane zagadnienie, PiZS 2017 r., nr 2). Przepisy prawa wyliczają enumeratywnie kategorie podmiotów objętych przymusem ubezpieczenia, a powstanie stosunku prawnego pomiędzy ubezpieczonym i instytucją ubezpieczeniową następuje automatycznie wskutek wypełnienia przez ubezpieczonego ustawowych przesłanek (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2017r., I UK 253/16).

2. Inaczej mówiąc, tytułem ubezpieczeń społecznych tych osób jest wykonywanie umowy zlecenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż dla włączenia do ubezpieczenia społecznego niezbędna jest przynależność do określonej w ustawie systemowej grupy podmiotów podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

O tym, czy strony istotnie łączył stosunek cywilnoprawny stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych decyduje faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla tego stosunku, a wynikających z art. 734 w zw. z art. 750 k.c. Mając na uwadze przedstawione wyżej założenia, ocenić należało, czy w okresie objętym sporem G. S. (1) i I. S. (1) świadczyły na rzecz płatnika składek spółki (...) usługi

3. Odnosząc się do zarzutów apelacji, stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy, przyjmując, że stron w spornym okresie nie łączyły stosunki zlecenia (umowy o świadczenie usług), uczynił to w następstwie prawidłowej analizy materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie.

Otóż bowiem, z zeznań świadka M. C. wynika, że zainteresowane G. S. (3) i I. S. (1) w okresie objętym sporem nie pozostawały w stosunkach zlecenia ze spółką (...). Nie doszło bowiem do nawiązania lub realizowania stosunków

cywilnoprawnych, za wynagrodzeniem na rzecz wymienionego wyżej hipotetycznego zleceniodawcy. Świadek ten nie reprezentował wymienionej Spółki w stosunkach zlecenia z zainteresowanymi. Zeznania wymienionego świadka (k. 114-117) są jednoznaczne i spójne, znajdują potwierdzenie w treści wyjaśnień zainteresowanych (k. 117-118).

Z przedstawionych wyżej względów, Sąd Apelacyjny jest zdania, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się błędu w zakresie subsumcji ustalonego w sprawie stanu faktycznego do art. 734 w zw. z art. 750 k.c., przyjmując, że w okresie objętym sporem zainteresowanych nie wiązały z (...) Sp. z o.o. w G. stosunki cywilnoprawne, z którymi ustawa łączy obowiązek ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 czerwca 2018r., III AUa 755/17).

4. Jednocześnie Sąd drugiej instancji uznał, że spółce (...) i syndykowi masy upadłości (...) (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w O. w niniejszym postępowaniu nie przysługiwał i nie przysługuje przymiot strony, w rozumieniu art. 477⁽¹¹⁾

§ 2 k.p.c., gdyż zaskarżone decyzje dotyczyły tylko relacji odnoszących się do płatnika składek, którym nie były Spółki (...) lub (...) (por. uzasadnienia wyroków Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 sierpnia 2017r., III AUa 1675/16 oraz z dnia

20 grudnia 2017r., III AUa 930/17). Jak trafnie wskazuje Sąd Najwyższy, o tym, czy konkretna osoba posiada status zainteresowanego ze względu na przedmiot postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, przesądza nie jej subiektywne przekonanie, ale obiektywna okoliczność, że w danym wypadku prawa lub obowiązki tej osoby „zależą” od rozstrzygnięcia sprawy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998r., III ZP 20/98). Rozstrzygnięcie sprawy powoduje bowiem zmianę w sferze prawnej zainteresowanego. Może ona polegać na zyskaniu prawa, bądź jego utracie, albo na pojawieniu się powinności, ewentualnie jej wygaśnięciu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008r., I UK 79/08). Wskazany w omawianym przepisie związek zależności musi mieć charakter bezpośredni, co oznacza, że z samej mocy wydanej decyzji muszą płynąć dla zainteresowanego prawa lub obowiązki wynikające z prawa ubezpieczeń społecznych, które mogą być podtrzymane w wyroku sądu ubezpieczeń społecznych przez oddalenie odwołania bądź też uchylone przez zmianę decyzji.

W konsekwencji tylko wtedy, gdy wynik postępowania prowadzi do stworzenia indywidualnej normy prawnej, oddziałującej nie tylko na adresata decyzji, lecz także na inny podmiot, można uznać, że prawa lub obowiązki tego podmiotu zależą od rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2017r., I UK 279/16). Podkreślenia wymaga, iż z decyzji ustalającej podleganie danej osoby ubezpieczeniom społecznym jako pracownika lub przyjmującego zlecenie wynikają prawa i obowiązki

w zakresie: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń społecznych oraz ustalania wymiaru składek i ich poboru. Decyzja taka rozstrzyga wyłącznie to, czy dany podmiot jest płatnikiem składek (pracodawcą, dającym zlecenie), a nie, czy jest nim (lub nie) inny podmiot. Jest tak nawet wtedy, gdy w motywach rozstrzygnięcia (uzasadnieniu decyzji) ocenia się status prawny innego podmiotu. Indywidualną normę stwarza bowiem osnowa decyzji, a nie jej uzasadnienie. W konsekwencji wymagany art. 477⁽¹¹⁾ § 2 k.p.c. związek bezpośredniej zależności między wydaną decyzją, a prawami i obowiązkami danego podmiotu dotyczy osnowy decyzji, a nie jej motywów przedstawiających ocenę

prawną ustalonych okoliczności faktycznych. Tak więc, warunkiem uzyskania statusu zainteresowanego na podstawie postanowienia sądu jest bezpośrednio oddziaływanie rozstrzygnięcia w danym postępowaniu na prawa i obowiązki podmiotu wezwanego

do udziału w sprawie. Nie wystarczyłby zatem nawet akt procesowy sądu, ale konieczne jest spełnienie przesłanek kreujących status zainteresowanego. Wadliwe postanowienie w tym względzie nie wywołałoby skutku procesowego i uczyniło podmiot nieuprawniony (R.

lub (...)) stroną postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2017r., I UK 354/16).

Ponadto, Sąd Apelacyjny odnosząc się do zgłoszonego na posiedzeniu apelacyjnym wniosku apelującej o odroczenie rozprawy, motywowanego - z uwagi na dyspozycję normy art. 38a Prawa upadłościowego - koniecznością zawiadomienia tymczasowego nadzorcy sądowego spółki (...). Zgodnie bowiem z powołanym przepisem, dłużnik po ustanowieniu tymczasowego nadzorcy sądowego jest uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest wymagana zgoda tymczasowego nadzorcy sądowego pod rygorem nieważności. Zgoda może zostać udzielona również po dokonaniu czynności w terminie trzydziestu dni od jej dokonania. W tym kontekście należy podnieść, że pojęcie „zwykły zarząd” nie zostało zdefiniowane przez ustawodawcę. Przypisanie odpowiedniego znaczenia temu pojęciu pozostawiono judykaturze i nauce prawa. I tak, w Kodeksie spółek handlowych funkcjonuje termin „zakres zwykłych czynności spółki” (art. 43, 208 § 4 k.s.h.), który jest pojęciem zbliżonym do pojęcia czynności „zwykłego zarządu”. Na tle regulacji dotyczącej spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością za sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności spółki uznano sprawy nietypowe, tj. inne, niż stale prowadzone przez spółkę, bądź

o znacznym ciężarze gatunkowym. Na gruncie spraw dotyczących przedsiębiorstwa

za czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu zwykle uważa się takie czynności, których nie podejmuje się w prawidłowym (normalnym) toku prowadzenia przedsiębiorstwa. Czynności zwykłego zarządu to m.in. zakup surowców potrzebnych do bieżącej produkcji, bieżąca sprzedaż, wypłata bieżących wynagrodzeń, odprowadzenie bieżących podatków oraz innych danin publicznych, bieżące naprawy i konserwacje maszyn, uiszczanie czynszów najmu lub dzierżawy. Zatem, podtrzymanie (nawet w sposób dorozumiany) zajętego wcześniej w odpowiedzi na apelację stanowiska procesowego w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych zainicjowanej odwołaniem od decyzji organu rentowego o objęciu ubezpieczeniem społecznych oraz wyznaczającej podstawę wymiaru składek nie wykracza poza czynności zwykłego zarządu, nie zmierza do uszczuplenia majątku Spółki i nie wymaga zgody jej tymczasowego nadzorcy sądowego.

Konkludując, Sąd drugiej instancji, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu w połączonych sprawach Sąd Apelacyjny orzekł (600 zł + 1.200 zł), na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 3 i 4 w związku i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (por. uzasadnienie uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016r., III UZP 2/16 oraz uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017r., I UZ 60/16).

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda
Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR